

Tango Touch 9

www.verait.se

Vejledning

Version 9 til Windows 10 eller nyere

© Vera IT

Innehåll

<i>Tango Touch</i>	3
Krav	3
Installation	3
<i>Programbeskrivelse</i>	3
<i>Menuvalg</i>	4
1. Korrekt finger.....	4
2. Træning	5
3. Specialtaster.....	5
4. Tastinformation.....	5
5. Information	5
6. Slå talen til/fra.....	6
<i>Forslag til introduktion</i>	6
1. Oversigt	6
A. Funktionstasterne	6
B. Skrive-delen.....	6
C. Markørflyttere	7
D. Regnedelen	7
2. Vigtige kommandotaster.....	7
3. Advarsel om låsetaster!.....	7
4. Advarsel om systemtaster!	8
5. Øvelsen Specialtaster	8
6. Nogle øvelser er svære	8
<i>Tilpasning</i>	8

Tango Touch

Med programmet Tango Touch kan synshandicappede og andre træne deres evne til at håndtere et almindeligt PC-tastatur.

Tango Touch er designet til at opfylde behovet for grundlæggende tastaturtræning, som mange handicappede har. Ideen er, at brugeren efter en grundig introduktion af en datadygtig lærer eller en anden datadygtig assistent skal kunne bruge programmet mindst delvist selvstændigt. Den metode, der trænes, er touch-teknikken.

Denne version har indbygget tale, og der er derfor ikke brug for talegenkendelse.

*For at opnå størst mulig succes med den selvstændige træning er det vigtigt, at brugeren først og fremmest får hjælp til at finde tasterne **ESC**, **Op-pil**, **Ned-pil** samt **Enter**.*

BEMÆRK!

*Information om programmet kan læses direkte fra Tango Touch. Vælg **Information** i hovedmenuen og derefter afsnit i undermenuen.*

Krav

Tango Touch 9 understøtter Windows 10 eller nyere.

Alle instruktioner i denne vejledning og i programmet gælder for et almindeligt PC-tastatur af standardtypen. Det er meget vigtigt, at tastaturet er helt fejlfrit.

Programmet bruges helt på egen risiko.

Installation

1. Start installationsprogrammet (tt9setup.exe).
2. Følg instruktionerne på skærmen.

Programbeskrivelse

Den grundlæggende træning med fingersætningen udføres med hjælp fra øvelsen *Korrekt finger*. Her får man information om, hvilken finger der skal bruges til en bestemt tast, mens man øver.

Det er meget vigtigt, at man træner fingersætningen, indtil den virkelig 'sidder i rygmarven'.

Derefter kan man gå videre til menuvalget Træning, hvor man får lov til at prøve på egen hånd, uden nogen hjælp.

Ord (plus eventuelle tegnsætning) efterfølges altid af et *mellemrum*. Ny tekst frembringes af *Mellemrum* efter det sidste ord. Talestøtten giver instruktioner.

Hvis brugeren kommer til at trykke på den forkerte bogstavstast, gentages det rigtige bogstav.

Afsnittet *Specialtaster* tilbyder træning på kontroltaster, funktionstaster, markørbevægelse, regnemaskinen (= det numeriske tastatur) og kombinationspress. Her kræves oftest hjælp af lærer/assistent, især hvis brugeren er blind eller alvorligt synshandicappet.

Alternativet *Tastinformation* er beregnet til den, der ønsker at orientere sig på tastaturet på egen hånd. Her trykker man en tast, og programmet reagerer ved at vise og læse tastens navn op. Kun standardtaster læses op.

Menuvalg

Vælg i menuerne ved at flytte markeringen med *op-* og *nedpilen*. Tango Touch læser det valg op, der er markeret. Udfør valget med *Enter*.

Man kan også flytte menuvalg med det nummer, der er angivet for hver menuindstilling. Hvis der er flere muligheder end 9, kan man flytte markøren ved at skrive de to tal efter hinanden og **derefter** trykke på *Ctrl-tasten*.

I TT's hovedmenu kan man vælge mellem følgende muligheder:

1. Korrekt finger

Her får man at vide, hvilken finger der bruges til en bestemt tast.

Række 0 er grundrækken ASDFG...

Række -1 er rækken under grundrækken, dvs. <ZXCV...

Række +1 er rækken over grundrækken, dvs. QWERT...

Række +2 er nummerrækken.

Korrekt-finger-øvelserne er cirkulære, dvs. en øvelse begynder forfra, når den er fuldført. Man kan derfor fortsætte, indtil man har fået nok.

Bemærk, at nogle fingre betjener mere end en tast. For eksempel bruges venstre pegefinger ikke kun til F, men også til G. Det er vigtigt, at især begyndere får hjælp med dette fra en lærer eller en anden assistent.

2. Træning

Under træning: Afslut alle ord (plus eventuelt tegnsætning) med *mellemrum*, så ny tekst frembringes automatisk.

Talen læser det tegn op, der skal skrives.

Hvis man kommer til at trykke forkert, gentager talegenkendelsen tastens navn.

Afslut alle ord (plus eventuelt tegnsætning) og alle linjer med *mellemrum*, så ny tekst frembringes automatisk.

Når afsnittet er færdigt, vises en resultatrapport, der også læses op.

3. Specialtaster

Øvelsen med specialtegn omfatter kontroltaster, funktionstaster, markørbevægelse, regnemaskinen (= det numeriske tastatur) samt kombinationspress.

Hvis man trykker forkert, får man beskeden 'Prøv igen!'. *ESC* afbryder øvelsen.

BEMÆRK!

Denne øvelse kræver normalt hjælp fra en lærer eller en anden assistent, især hvis brugeren er blind eller alvorligt synshandicappet. Man kan få en vis info om specialtasternes placering på tastaturet, hvis man trykker *F3* i undermenuen *Vælg Specialtaster*, altså før selve øvelsen begynder. (Gælder ikke kombinationsøvelserne.) **Se også afsnittet Forslag til introduktion: 1. Oversig.**

Øvelserne er cirkulære, dvs. en øvelse begynder forfra, når den er fuldført. *Mellemrum* flytter altid til den næste opgave og kan derfor bruges som en udvej, hvis en bestemt tastetrykning er for svær.

4. Tastinformation

Tastinfo-skærmen er primært beregnet til blinde og alvorligt synshandicappede, der ønsker at orientere sig på tastaturet på egen hånd. Man trykker simpelthen på en tast og får at vide, hvad den hedder, eller hvilket bogstav den svarer til. Kun standardtaster læses op. Bemærk, at *ESC* afbryder (hvad talestøtten informerer om).

5. Information

Dette menuvalg viser og læser information om programmet op. Vælg afsnit i undermenuen. Man kan lave en pause med *mellemrum* og derefter fortsætte oplæsningen med et nyt tryk på *mellemrum*.

6. Slå talen til/fra

Denne kommando slukker og tænder for talen.

Forslag til introduktion

Introduktionen til Tango Touch kan for eksempel inkludere følgende elementer:

1. Oversigt

Det er meget vigtigt, at brugerne får en klar forståelse af, hvordan tastaturet er opbygget i store træk. Lad dem i ro og mag mærke, hvor grænserne går. Dette bør gentages, indtil brugeren føler sig rimelig sikker på, hvordan tastaturet er designet.

I dette program bruges følgende betegnelser for de forskellige dele af tastaturet:

A. Funktionstasterne

Rækken med funktionstaster sidder øverst på tastaturet, altså nærmest skærmen. Den er delt op i tre undergrupper:

F1 til og med *F4* danner **Venstre gruppen**.

F5 til og med *F8* udgør **Mellem-gruppen**.

F9 til og med *F12* kalder vi **Højre gruppen**.

Hele vejen til venstre på samme række finder vi den vigtige tast *ESC*, hvis vigtigste funktion er at afbryde den igangværende aktivitet. Da *ESC* afbryder øvelser, er der ingen specifik træning af denne tast. Håndteringen af *ESC* bør derfor øves under lærers vejledning.

Funktionstaster trænes i afsnittet *Specialtaster*.

B. Skrive-delen

Dette er tastaturets hoveddel. Her findes alle bogstaver, tal, tegnsætning og andre tegn, for eksempel @ (snabel-a). Derudover er alle vigtige styrings- og kontroltaster som *Shift*, *Alt* osv. her.

Med hjælp fra afsnittene *Korrekt finger* og *Træning* kan brugeren lære de fleste af Skrive-delens taster. Styrings- og kontroltaster øves hovedsageligt i afsnittet *Specialtaster*.

C. Markørflyttere

Til højre for *Skrive-delen* finder vi tre mindre tastegrupper. De fleste af disse taster flytter markøren under tekstbehandling. Nogle har dog helt andre funktioner. I dette program kaldes disse grupper **Pil-gruppen** (nederst), **End-gruppen** (i midten) og **ScrollLock-gruppen** (øverst, nærmest skærmen). De to sidstnævnte grupper er navngivet efter centralt placerede taster.

I afsnittet *Specialtaster* er der øvelse på disse tastegrupper.

D. Regnedelen

Længst til højre på et standardtastatur finder vi **Regnedelen**, som nogle gange kaldes det Numeriske tastatur. Denne del bruges ofte til indtastning af tal og kan være lettere at håndtere for handicappede end tal på **Skrive-delen**.

I afsnittet *Specialtaster* er der en særlig øvelse for Regnedelens taster.

2. Vigtige kommandotaster

For hurtigt at kunne begynde at bruge Tango Touch på egen hånd, bør brugerne straks lære de vigtigste styringstaster: **ESC**, **Shift**, **Ctrl**, **Alt**, **AltGr**, **Mellemrum**, **Op-pil**, **Ned-pil** og **Enter**. Denne indlæring kræver normalt hjælp, hvis brugeren er blind eller alvorligt synshæmmet.

Esc afbryder (viser om nødvendigt en meddelelse), og **Mellemrum** frembringer ny tekst under træning. De resterende bruges som sædvanligt ved skrivning og valg i menuer.

3. Advarsel om låsetaster!

Store bogstaver (= Caps Lock) og **Num Lock** bør bemærkes.

Den mest almindelige 'fejl' under skrivetræningen er, at brugeren ved et uheld har trykket på **Caps Lock**, og programmet 'står stille' og klager, selvom brugeren trykker på den rigtige tast.

Et lignende problem gælder **Num Lock-tasten**. Mange synshandicappede foretrækker at bruge det numeriske tastatur til indtastning af tal. Det er derfor vigtigt at kende til, hvordan **Num Lock** fungerer.

Da disse problemer er meget almindelige, også ved f.eks. tekstbehandling, har vi valgt ikke at give automatisk hjælp i programmet. Det er vigtigt, at synshandicappede får rigelig træning i at løse problemerne selv. Løsningen er selvfølgelig at trykke på den respektive tast en gang til.

Bemærk, at talesyntesen læser oplysninger om den nye tilstand. Svagt synshandicappede bør naturligvis lære at observere den respektive lampe.

4. Advarsel om systemtaster!

På mange tastaturer findes 'Microsoft'-taster og andre taster, der viser hurtigmenuer osv. Disse kan forårsage mange problemer, hvis de trykkes ved et uheld af en uerfaren bruger.

Man bør gøre brugerne opmærksomme på disse taster og helst markere dem specielt.

5. Øvelsen Specialtaster

Øvelsen **Specialtaster** træner kontroltaster, funktionstaster, markørflyttere, regnedelen (= det numeriske tastatur) og tastkombinationer af forskellige slags.

Et par fulde gennemgange sammen med en lærer eller en anden hjælper gør det lettere!

TIP!

Man kan med fordel starte træningen på specialtaster med 'øvelsen' **Tastinfo**. Her får den synshandicappede mulighed for selv at udforske tastaturet, uden forudsætninger og uden indblanding. Man trykker på en vilkårlig tast, og talesyntesen læser navnet op. Navnet vises også på skærmen. Kun standardtaster læses op.

6. Nogle øvelser er svære

Husk, at nogle øvelser virkelig er svære, for eksempel kombinationstryk med *Alt*. (*AltGr* kan dog erstattes med *Ctrl+Alt*, så højrehånden frigøres. Bemærk, at man skal trykke på *Ctrl* først og derefter *Alt*!).

Desværre er også udråbstegn og spørgsmålstegn temmelig svære at komme til. Sørg først for, at brugeren lærer de små bogstaver, tallene og de mest almindelige tegnsætningstegn først. (*Korrekt finger*: øvelserne 1 til 9 samt øvelse 19 og afsnittene 1-8 i *Træning*). Både *!* og *?* er inkluderet, men mange synes at ville lære disse almindelige tegn så hurtigt som muligt.

Derefter kan man passende træne store bogstaver (*Korrekt finger*: 14, 15, 16, 17, 20; *Træning*: afsnit 9, teksterne i øvelserne 15, 16, 17 og 18)

Tilpasning

Tango Touch 9 giver mulighed for at ændre tekststørrelsen i menuerne med *+* og *-*. Indstillingerne gemmes automatisk til næste gang programmet bruges.